

Hole Kommune
Viksveien 30
3530 Røyse

Dato: 02.12.2022

HØRINGSINNSPILL TIL ÅRSBUDSJETT 2023 OG ØKONOMIPLAN 2023-2026

Som det påpekes i budsjettunderlaget og fra kommunedirektøren: en trygg og god barnehage og skole det viktigste vi kan bidra med overfor barn og unge. KFU Holeskolen stiller seg fullt og helt bak dette, og ser det som gledelig at skolebudsjettet anbefales styrket med 14,3 mill. kr. i 2023. Økning av rammebevilgningen til skolene, samt noe reduserte innsparingstiltak sammenlignet med andre tjenesteområder i kommunen, er positivt, isolert sett for skolene i kommunen.

KFU Holeskolen vil imidlertid for årsbudsjett 2023 og økonomiplan for kommende 4-årsperiode, også kommentere budsjett og plan innenfor kommunalområdet samfunn, og da særskilt to forhold som treffer tjenesteområdet skole i betydelig grad. KFU Holeskolen er bekymret for kombinasjonen av manglende finansiering og prioritering av vedlikehold og oppgradering av kommunale skolebygg, samtidig som det ikke pågår eller foreligger planarbeid for fremtidig skolestruktur/-utvikling. Dette vil om få år kunne sette kommunen i en vanskelig situasjon der «det vi har ikke virker», samtidig som flere av skolene vil kunne ha underkapasitet med hensyn til å ivareta elevtall.

Manglende plan for og finansiering av vedlikehold og oppgradering av kommunale skolebygg

Røyse og Vik skole er begge over 60 år gamle, og har i likhet med flere andre kommunale bygg betydelig vedlikeholdsetterslep og behov for oppgradering. Det er i budsjettet for 2023 satt av 1,5 mill. kr. til teknisk drift/eiendom for å redusere etterslep på kommunale bygninger og infrastruktur. Som angitt i kommunens eiendomsstrategi vedtatt februar 2022, utgjør det samlede vedlikeholdsetterslepet på eksisterende bygningsmasse i kommunen mest sannsynlig mer enn 100 mill. kr. Med andre ord, etterslepet vil ikke reduseres i betydelig grad.

Et godt fysisk læringsmiljø er lovfestet i opplæringslovens § 9 A-7, og omfatter blant annet inneklimate og vedlikehold. Holeskolen har fokus på skolenærvær, og det å sørge for godt fysisk læringsmiljø – både innendørs og i utearealene - har stor betydning i dette arbeidet. KFU Holeskolen er ikke kjent med at deler av disse midlene for 2023 er øremerket skolebygg, ei heller om det foreligger en prioritert vedlikeholds- og fornyelsesplan omforent med skoleledelsene. KFU Holeskolen mener det må fremkomme hvilken plan kommunen har for vedlikehold av skolebyggene, spesielt de eldste skolene, men også for Hole Ungdomsskole (HUS) og Sundvollen Oppvekstsenter (SOS). Som eksempel, til tross for vedtak om utvidelse av HUS, er det ikke avsatt midler til vedlikehold av *eksisterende* bygningsmasse. Er foreslått budsjett på 1,5 mill. kr. ment å dekke generelt *oppdukkende* vedlikehold i kommunen, eller er noe øremerket konkrete tiltak for å håndtere allerede identifiserte vedlikeholds- og fornyelsesbehov ved skolene, som da vil bidra til å redusere vedlikeholdsetterslepet og bedre elvenes fysiske læringsmiljø?

Bærekraft som begrep nevnes også hyppig i kommunens budsjettgrunnlag og øvrige planer. SINTEF påpeker i rapporten «*Grønt er ikke bare en farge: Bærekraftige bygninger eksisterer allerede*» at bevaring av eksisterende bygningsmasse er en viktig del av løsningen for å oppnå FN's klimamål. Dette forutsetter imidlertid også at kommunen ivaretar og vedlikeholder den bygningsmassen den besitter, og gjennomfører fremtidsrettede tiltak som faktisk reduserer vedlikeholdsetterslepet og bedrer tilstandsgraden. For å klare dette må det foreligge planer og avsettes og prioriteres midler til vedlikehold og oppgradering. Med dagens strømkostnader, er også passive ENØK-tiltak på

eksisterende bygningsmasse viktig grep, som både reduserer driftskostnader samtidig som bygningsmasse verdibevares og oppgraderes. Budsjettgrunnlaget synliggjør ikke planer for dette for dagens skolebygg eller kommunal bygningsmasse for øvrig.

Konservative befolkningsprognoser, skolekapasitet og planarbeid for fremtidig skolestruktur

Det heter i budsjettunderlaget at det forventes en kraftig bolig- og befolkningsvekst i kommunen de kommende 20 årene. Dette er basert på antatt fremtidig utbygging av kommunikasjonsinfrastruktur (vei og bane), samt at Hole kommune har en generell høy boattraktivitet, uavhengig av infrastrukturutvikling. Med hensyn til dagens elevkapasitet, er det i underlaget kommentert at elevkapasiteten i skolene vil være ivaretatt med det vi har av kunnskap om elevtall per i dag, når utbyggingen av HUS og etablering av modul på Vik skole er gjennomført. Det påpekes videre at det i kommende 10-årsperiode kan bli behov for kapasitetsøkning ved SOS, da som følge av boligutvikling i Sundvollen skolekrets. Det er i eiendomsstrategien lagt til grunn utvidelse av SOS med 100-175 nye elevplasser innen 2033. For Røyse og Vik skole kommenteres i både budsjettunderlag og eiendomsstrategi at kapasiteten er anslått å være tilfredsstillende.

Prognosene fremstår for KFU Holeskolen som konservative. Per tid gjennomføres det flere store boligutbyggingstiltak i kommunen, både på Vik og på Sundvollen/Elstangen, i tillegg til at det på Røyse også er noe spredt boligutbygging. Utviklingen i kommunen foregår til dels uavhengig av manglende beslutning om ny vei og bane. En generell oppfatning ved utbygging av leilighetskomplekser i tettstedssentra, er at dette normalt tiltrekker voksne og eldre uten barn i barnehage- og skolealder. KFU Holeskolen er av den oppfatning at dette for det første ikke er så svart-hvitt; også unge i etableringsfasen og med mindre barn kjøper leilighet da de ønsker seg inn på boligmarkedet i kommunen. Videre mener KFU Holeskolen at leiligheter som selges i Hole kommune, i stor grad vil frigjøre eneboliger og rekkehus til barnefamilier, som igjen vil medføre et økt elevtall i Holeskolen. Hvilke beregninger ligger til grunn for fremtidig befolkningsvekst i kommunen, og er det i vurdering av skolenes elevkapasitet på kort og litt lengre sikt hensyntatt samlet pågående og planlagt boligutbygging i Hole kommune som helhet? Er vurderingen med hensyn til tilfredsstillende kapasitet ved særskilt Vik, men også Røyse skole reell?

KFU Holeskolen vil videre påpeke behovet for at kommunen gjenopptar planarbeidet med å se på den samlede skolestrukturen/-utviklingen, som synes å ha blitt lagt på is ved/etter beslutning om utbygging av HUS. Dette vurderes å være helt nødvendig for å sikre at kommunen har tilstrekkelig kapasitet til å ivareta fremtidig elevtall *før* behovet oppstår, samtidig som et konseptuelt arbeid med hvordan behovet skal dekkes også vil måtte ta innover seg tilstand og oppgraderingsbehov på eksisterende bygningsmasse.

KFU Holeskolen ser det som gledelig at skolebudsjettet anbefales styrket med 14,3 millioner kroner i 2023. KFU Holeskolen er imidlertid bekymret for kombinasjonen av manglende finansiering og prioritering av vedlikehold og oppgradering av kommunale skolebygg, samtidig som det ikke pågår eller foreligger planarbeid for fremtidig skoleutvikling. Vedlikehold og oppgradering av kommunens skoler kan ikke settes på vent i påvente av beslutning om fremtidig skolestruktur. Dersom det ikke tas tak, vil kommunen om få år kunne stå i en vanskelig situasjon der det «vi har ikke virker», samtidig som flere av skolene vil kunne ha underkapasitet med hensyn til å ivareta elevtall.

Vennlig hilsen, på vegne av KFU Holeskolen

Caroline Sjøvaag (HUS)

Marit Leine (Røyse)

Hedda Bakke (SOS)

Marianne Isaksen Kvale (Vik)

Hrefna Inghorsdottir (HUS)

Ove Magne Larsen (Røyse)

Hanna Fyksen (SOS)

Ulla Finnerud Nielsen (Vik)